

A theatrical stage scene featuring two characters. On the left, a woman in a red jacket and a white headscarf looks up at a man on the right. The man is wearing a dark, metallic-looking suit with red accents. They are on a dark stage with two spotlights illuminating them from above.

ELS ESTUNMEN

MÚSICA FERNANDO VELÁZQUEZ

LLIBRET I DIRECCIÓ NAO ALBET I MARCEL BORRÀS

15/04 — 03/05/26

MONTJUÏC. SALA FABIÀ PUIGSERVER

llibre

Gran Teatre
del Liceu

TEMPORADA 25—26

SOBRE L'ESPECTACLE — 3

SINOPSI — 4

EN PARAULES DELS CREADORS I DIRECTORS — 5

ENTREVISTA — 6

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA — 8

IN SITU — 9

BIOGRAFIES — 10

FITXA ARTÍSTICA — 24

INFORMACIÓ PRÀCTICA — 25

SALA DE PREMSA — 26

Nao Albet i Marcel Borràs salten a l'òpera amb una reflexió sobre la violència a través de la figura dels especialistes de cinema: els *stunts*. Una peça amb música del compositor de cinema Fernando Velázquez, interpretada per una Formació Orquestral del Gran Teatre del Liceu, que tracta d'una figura fonamental del nostre imaginari col·lectiu: l'heroi.

© Marta Mas Girones

SINOPSI

Després de la tràgica mort del seu fill, la protagonista d'*Els estunmen* iniciarà un viatge de no retorn. Un grup d'herois li proporcionarà les claus necessàries per dur a terme la seva venjança.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/els-estunmen

EN PARAULES DELS CREADORS I DIRECTORS

Els Estunmen és la segona part d'una trilogia temàtica que posa en diàleg pràctiques de l'antiguitat amb disciplines del nostre món contemporani. A la primera part de la trilogia, *Els Esqueiters*, un grup de patinadores i un parell de filòsofs renaixentistes reflexionaven sobre el concepte de *llibertat*. En aquesta ocasió, el cinema i l'òpera ens serviran per reflexionar sobre la violència. Per fer-ho, comptarem amb la col·laboració de Fernando Velázquez, reconegut compositor de bandes sonores, i un grup d'*stunts* o especialistes de cinema, individus que posen el seu cos a disposició de les escenes més perilloses. Música hiperbòlica en desconstrucció i baralles testosteròniques per tal de desentranyar els claroscurs d'una de les figures constitutives més importants de la nostra societat: l'heroi.

Després de la tràgica mort del seu fill, Evangelina, la protagonista d'aquesta història, inicia un viatge de no retorn en el qual un conjunt d'herois li proporcionen les claus necessàries per dur a terme la seva venjança.

Re: Els Estunmen

From: Nao (navoalbeto@hotmail.com) Marcel (marcelluswallace@gmail.com)

to: Evangelina Zaragoza (evangelina_zgz@yahoo.es)

Benvolguts Nao i Marcel,

Primer de tot agrair-vos tota la feina que esteu fent, estic molt emocionada i commoguda per tot el que m'heu enviat.

Ha estat meditant moltíssim la vostra proposta, però aquesta última setmana he tornat a tenir molt d'insomni i em costa bastant pensar amb claredat. Dormo molt poques hores i les hores que dormo me les passo somiant amb ell. A vegades en el somni l'abraço molt fort, li dic que l'estimo i ell es posa a plorar. Però altres vegades en el somni se m'escapa, es desfà de la meva abraçada i no soc capaç d'aturar-lo i llavors marxa de casa i passa tot allò tan terrible.

La veritat és que si m'imagino dalt d'un escenari revivint tots aquells moments, exposant-me davant del públic fent de mi mateixa... ai... em moro de por. Esteu segurs que no seria millor que ho fes una cantant? És a dir, tots aquests versos que heu escrit i aquesta música que ha compost el Fernando és per ser cantada, oi? I cantar no és una de les meves virtuts, que diguem...

D'altra banda, si la meva participació creieu que pot ajudar al fet que el públic pugui, no sé... reflexionar sobre tota aquesta violència i transformar-la d'alguna manera, si els pot ajudar ni que sigui una miqueta a experimentar aquesta catarsi, llavors compteu amb mi. No hi tinc res a perdre.

Atentament,

Evangelina

Nao Albet i Marcel Borràs

ENTREVISTA A NAO ALBET I MARCEL BORRÀS

Com va sorgir la idea de fer una òpera?

Marcel Borràs: D'alguna manera, va ser una invitació del Joan Matabosch, que havia vist el nostre teatre i li semblava que el nostre imaginari podia ser un bon punt de partida per crear una òpera des de zero. De fet, nosaltres ja n'havíem parlat varies vegades abans, perquè molts dels directors i directores que ens agraden, quan han treballat en òpera, han pogut explorar en la posada en escena recursos diferents: els mitjans són uns altres i això permet fer propostes més impressionants i expressives, així com jugar més amb la poètica, que era el que ens interessava.

Nao Albet: El Joan intuïa que al nostre teatre sempre hi ha una voluntat d'arribar a la sublimació que l'òpera permet a través dels seus mitjans i de la ficció. Entenc que a ell, també com a gestor cultural, li interessa que hi hagi òpera contemporània. Va ser ell també qui ens va proposar Fernando Velázquez com a compositor del projecte.

Què hi ha darrere de la figura de l'heroi?

Marcel Borràs: Milions de coses; és un tema universal que es pot afrontar des de tantes perspectives que sembla inabordable, perquè està present en totes les dinàmiques de la cultura. Ens hem centrat en el relat històric de com se'ns ha explicat la figura de l'heroi, sobretot des del punt de vista dels relats occidentals que coneixem, des de l'antiguitat fins avui. També hem abordat altres temàtiques, com la manera com l'home del món contemporani i l'home del capitalisme beuen d'aquests preceptes. Com el capitalisme, d'alguna manera, absorbeix aquests ideals de l'heroi —donar-ho tot, lluitar fins al final, entregar-se, sacrificar-se per una causa— per construir la idea de l'empresari perfecte. També parlem de com aquests relats d'herois ens han influenciat a nosaltres mateixos d'una manera gairebé íntima, des de múltiples perspectives; potser el cinema és el que hi té més importància.

Nao Albet: L'*heroi* és un concepte interessant perquè funciona com una peça fundacional, des de l'antiguitat, sobre com ha de ser l'ésser humà. Sovint s'utilitza com a exemple del que ha de fer l'ésser humà. D'alguna manera, hem fet un estudi de com ens ha influenciat i de com ha anat confeccionant la història de la humanitat.

Com ha estat el procés de combinar dos universos tan diferents com els *stunts* i l'òpera?

Nao Albet: Ha estat més gratificant del que ens pensàvem, perquè anàvem una mica espantats a veure què ens trobaríem, ja que són dos col·lectius que nosaltres desconexíem. Són bastant antagonics i això ha estat molt enriquidor a nivell artístic.

Marcel Borràs: Sento que es complementen molt bé per la història que volem explicar, perquè tant uns com altres estan molt connectats amb la idea de l'èpic. Que les coses tinguin èpica gairebé està en el seu ADN. Tant els uns com els altres, des de la veu o des del cos, gaudeixen dels extrems d'expressivitat.

Nao Albet: Hem hagut de fer una aposta una mica a cegues perquè hi havia molts elements que no sabíem què passaria quan els poséssim en joc. Un cop a la sala d'assajos vam tenir un primer període d'eufòria de dir "funciona, haver ajeuntat aquests dos col·lectius té sentit."

Quin paper juga la protagonista?

Marcel Borràs: Necessitàvem que una actriu —Núria Lloansi— hi formés part per apel·lar a un vincle més íntim, d'un personatge dramàtic amb l'espectador, perquè no volíem renunciar al teatre. Volíem que la peça, per molt que fos òpera, tingués coses teatrals que a nosaltres ens interessaven. Vam veure que apel·lar al drama des de la part operística ja ho faríem inevitablement, però estava bé, en alguns moments, anar cap a la idea de l'emoció més Txékhoviana, la ferida del personatge des d'un punt de vista més dramàtic.

Nao Albet: L'èpica va lligada a algú que està allunyat de la veritat o de la cosa més atterrada, i crec que tant els especialistes com els cantants d'òpera, que tenen la part èpica tan a prop, a vegades no tenen tan a prop la idea de tenir una veritat tan intensa com la que pot tenir una actriu de teatre.

Marcel Borràs: La Núria Lloansi fa que l'energia de l'espectacle es reparteixi.

Per què situar els *stunts* en el centre de la història?

Marcel Borràs: Ells representen molt bé l'heroi de la contemporaneïtat perquè vivim en un moment en què no sabem què és real i què és mentida. D'alguna manera, la representació té un poder molt important; molta part del nostre ecosistema el regeixen les imatges que veiem. Ja no sabem si allò realment ha passat o no, però la imatge és mediatra de tot el que passa.

Al centre de la imatge hi ha el cinema, hi ha l'audiovisual, i a nosaltres ens agrada la idea que ells ajuden a representar l'heroi. A més, fan servir els preceptes de l'heroi per desenvolupar la seva feina, però alhora la feina que desenvolupen és seguir propagant en el cinema aquests mateixos preceptes.

Els també estan en contacte amb alguna cosa que té molt a veure amb la idea de la representació: com s'expliquen les històries i com la societat, al final, les aprenem. Aquestes històries les aprenem a través d'imatges, a través de representacions fictícies a vegades, i ells, d'alguna manera, concentren tota aquesta idea.

Com ha sigut treballar amb el Fernando Velázquez?

Nao Albet: Quan vam saber que Fernando Velázquez seria l'encarregat de compondre la música del nostre llibret, ens va encaixar de seguida. Ve del món de les bandes sonores i està molt acostumat a treballar amb històries bèl·liques, èpiques, d'acció, de testosterona... Just el tipus d'univers que, d'alguna manera, també apareix a l'espectacle. És perfecte.

Marcel Borràs: Ccom que està acostumat a mantenir diàlegs amb els directors de cinema, ha estat un treball de col·laboració; hi ha hagut sempre una voluntat de diàleg. A més, ja havia vist alguna de les nostres obres.

Nao Albet: Hem trobat un *partner in crime* molt gustós. Ell té molta cultura musical i ens ha fet anar a llocs on nosaltres potser no hauríem anat, i a l'inrevés, i això ens ha portat a tot.

Vosaltres sou els poetes, quin paper jugueu a l'obra?

Marcel Borràs: Són uns alter egos nostres que, d'alguna manera, fan un viatge d'aprenentatge similar al nostre durant el procés de creació, passant d'un estat més inconscient a un de més conscient. També ens serveix perquè tots aquests conflictes interns que tenim acabim travessant la història.

Nao Albet: Representen una mica aquests *deus ex machina* que estan per sobre de tot, *master of puppets*, poetes de la pròpia tragèdia. D'alguna manera, concentren aquesta idea de qui construeix el relat i de com la narrativa dels herois i la violència que sovint comporta, ens travessa i alhora la perpetuem.

Com és la proposta escènica?

Nao Albet: Tenia moltes ganes de tornar a crear un gran artifici, allunyant-nos de la simplicitat de la nostra última peça. Tant l'òpera com els especialistes ens permetien jugar amb un espai escènic que ajuda a explicar la història. L'escenografia juga amb la dualitat entre realitat i ficció; no saps si ets en un plató o en un escenari en construcció.

Marcel Borràs: El punt de partida és l'espai on va ocórrer la tragèdia original, i des d'allà es desplega tot el viatge de la protagonista per diferents llocs, èpoques i somnis. Tot i la transformació de l'espai, el record del gènesi de la tragèdia està sempre present.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

[El temps de l'heroi. epica i masculinitat en el cinema de hollywood](#)
Nuria Bou i Xavier Pérez
Ediciones Paidós

[Playlist Fernando Velázquez](#)
Spotify

[Especialistas, los héroes invisibles del cine](#)
de Fernando Sánchez Alonso
Article *La Vanguardia* (2017)

[Nosotros, los especialistas](#)
d'Àngel Planav
Academia de Cine (2019)

[Stunt Academy Podcast | Podcast ESCAC](#)
In Extremis

[La dominación masculina](#)
de Pierre Bourdieu
Anagrama

IN SITU

Amb *In situ* es convida els espectadors a ocupar l'escenari, el lloc que durant la funció desplega tot un món d'imatges, idees i conceptes. Per una estona, deixarem d'acollir la ficció per rebre el públic al cor mateix del teatre.

28/04 MARÍA ADELL I LLUÍS RIVERA D'IN EXTREMIS A L'ESCENARI DE *ELS ESTUNMEN*

Què significa "ser un home"?

Què significa "ser un home"? Com ha evolucionat el concepte de masculinitat al llarg dels segles, fins arribar a la contemporaneïtat? Com afecten les representacions mediàtiques i culturals de la masculinitat a la percepció que podem tenir de nosaltres mateixos? Lluís Rivera i Maria Adell debateran, des de la pràctica i des de la teoria, sobre aquestes qüestions, posant sempre al centre el cos masculí, que és la matèria primera i l'eina fonamental amb què treballen tant Rivera com la resta d'especialistes (o 'stunts') que fan de personatges centrals de l'òpera creada per Nao Albet i Marcel Borràs. En aquesta xerrada a dues bandes, el cos masculí, en les seves diferents accepcions i versions, es convertirà en el camp de batalla que permet qüestionar conceptes com la identitat o el gènere i evidenciar les tensions existents entre allò que és físic el que és digital, l'heroic i l'abjecte, la violència i la tendresa, el sublim i el terrenal.

María Adell Carmona és docent i investigadora. Doctora per la Universitat Pompeu Fabra, actualment és professora lectora a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona. Escriu habitualment sobre cinema i televisió en mitjans com el diari *Ara*, *Filmtopia* i *Rockdelux*. Ha escrit articles i capítols de llibres sobre estrelles cinematogràfiques, actrius en el cinema del franquisme i la transició, representacions femenines en el cinema i la televisió, cinema espanyol i cultura popular. Va ser docent durant més d'una dècada a l'ESCAC – Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya, on va impartir classes d'història del cinema i cinema espanyol i va codirigir el Màster en Estudis de Cinema i Cultures Visuals.

© Ricardo Domingo

Lluís Rivera estudiant de l'Escac en la especialitat de so, després d'entrar en món del cinema i veure que el so no era el que esperava, va provar els efectes especials i especialistes va decidir canviar de rumb i dedicar-si, va fundar In Extremis Film Services fa 18 anys i desde llavors ha aconseguir diversos guardons entre ells 8 premis Gaudí i 4 premis Goya, 150 pel·lícules més tard In Extremis entrar als teatres amb "Els Estunmen" on fan un desplegament de tot el seu potencial adaptat al Teatre.

© Academia de Cine

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/in-situ-2526-landing

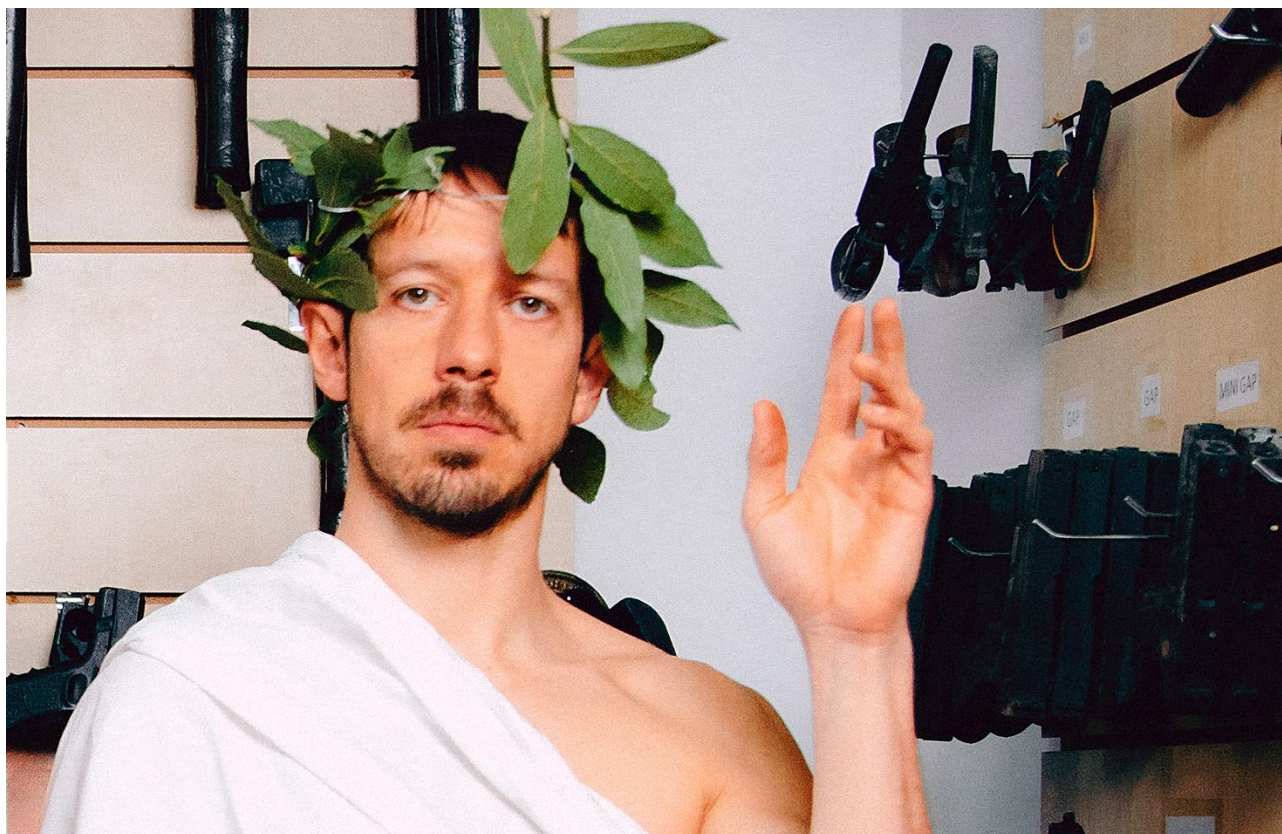
© Marta Mas Girones

BIOGRAFIA

AUTOR, DIRECTOR I INTÈRPRET

Nao Albet

Autor, actor, director i músic. Debuta com actor al 2001 amb *The Full Monty*, dirigit per Mario Gas. Des de llavors ha treballat amb directors i directores com Àlex Rigola, Rodrigo García, Jan Lauwers (Needcompany), Roger Bernat, Jordi Oriol, Carme Portaceli, Calixto Bieito, Ferran Utzet, Magda Puyo i Josep Maria Pou entre d'altres. Des de 2007, juntament amb Marcel Borràs, han escrit, dirigit i interpretat les obres de teatre *Straithen con Freithen*, dins el cicle Radicals Lliure del Teatre Lliure (2007), *Guns, Childs and Videogames* (Radicals Lliure, 2009), *Democràcia* (dins *Dictadura. Transició. Democràcia*) Teatre Lliure, 2010, *HAMLE.T.3* (Radicals Lliure, 2011); *La monja enterrada en vida* (La Seca, 2012). *Atraco, paliza y muerte en Agbanáspach* (TNC, 2013 i CDN 2021), *Mammón* premi de la crítica 2015 (Teatre Lliure, 2015 i Teatros del Canal Madrid 2018/2019); *Los Esqueiters* (Festival Grec i Temporada Alta, 2015), *Falsestuff. La muerte de la musas* (TNC i Festival Grec, 2018 i CDN 2023) i *De Nao Albet i Marcel Borràs* (TNC i Temporada Alta, 2023). En solitari ha dirigit l'òpera *Entre los Árboles* dins del marc ÒHIPERA al Gran Teatre del Liceu, 2022; i *Words and Music* de Samuel Beckett i Morton Feldman, a L'Auditori el 2017, amb la participació del Grup Instrumental Bcn216 i a la Sala Beckett el 2019, amb la participació del Grup de Cambra de l'ESMUC. En la seva faceta de músic, és compositor i toca varis instruments i ha estat cantant i baixista del grup Bumpie Band. En l'actualitat, al costat d'Adrià González formen el grup Killin' Cactuz.

© Marta Mas Girones

BIOGRAFIA

AUTOR, DIRECTOR I INTÈRPRET

Marcel Borràs

Actor, autor i director. Debuta als escenaris el 2007 amb *Straithen con Freigthen*, dins del cicle Radicals Lliure del Teatre Lliure, al costat de Nao Albet. Junts han escrit, dirigit i interpretat una desena de muntatges teatrals: *Straithen con Freigthen* (Teatre Lliure, 2007), *Guns, Childs and Videogames* (Teatre Lliure, 2009), *Democràcia* (dins *Dictadura Transició. Democràcia*, Teatre Lliure, 2010), *HAMLE. T.3* (Teatre Lliure, 2011), *La monja enterrada en vida* (La Seca, 2012), *Atraco, paliza y muerte en Agbanäspach* (TNC, 2013; Centro Dramático Nacional, 2021), *Mammón* (Teatre Lliure, 2015; Teatros del Canal, 2018/2019), *Los Esqueiters* (Festival Grec i Temporada Alta, 2015), *Falsetuff. La muerte de las musas* (TNC i Festival Grec, 2018; Centro Dramático Nacional, 2023) i *De Nao Albet i Marcel Borràs* (TNC i Temporada Alta, 2023). També ha estat l'encarregat de crear la performance inaugural de la Biennale de Venècia (2019), juntament amb Nao Albet.

En cinema ha participat en títols com *Incerta Glòria* (2017, dir. Agustí Villaronga), *Ahora o nunca* (2015), *Tengo ganas de ti* (2012), *Puzzled Love* (2010), *A tres metros sobre el cielo* (2010), *Cruzando el límite* (2009), *El diario de Carlota* (2009), *Bruc* (2009), *El mal ajeno* (2008), entre d'altres.

En televisió ha intervingut a sèries com *La canción* (Movistar+, 2025), *Galgos* (Movistar+, 2024), *El Inmortal* (Movistar+, 2022–24), *Això no és Suècia* (3Cat, 2023), *Lectura fácil* (Movistar+, 2022), *Hache* (Netflix, 2021), *Mammón: Escenario Cero* (HBO, 2020), *El ministerio del tiempo* (Netflix, 2020), *Patria* (Movistar+, 2020), *Èxode* (TV3, 2020), *Promesas de arena* (TVE, 2019), *Matar al padre* (Movistar+, 2018), *Tiempos de guerra* (Antena 3, 2017), *Sé quién eres* (Telecinco, 2017), *Cites* (TV3, 2016), *Carlos, Rey Emperador* (TVE, 2015–16), *39+1* (TV3, 2014), *Hermanos* (2013), *Familia* (2012), *Descalzo sobre la tierra roja* (TVE/TV3, 2012), *Polseres vermelles* (TV3, 2010–12), *Carta a Eva* (TVE/TV3, 2011), *Germanes* (TV3, 2010), *Hospital Central* (Telecinco, 2009), *Serrallonga* (TV3, 2007), entre moltes altres.

© David Herranz

BIOGRAFIA

DIRECCIÓ MUSICAL

Fernando Velázquez

Fernando Velázquez (Getxo, 1976) és un dels creadors musicals més brillants de l'actualitat. Compositor de més d'un centenar de bandes sonores, Velázquez és un nom imprescindible per al cinema, la televisió i el teatre, a més de director d'orquestra, productor, arranjador i violoncel·lista. En definitiva, un artista multidisciplinari que aborda la música des de diferents enfocaments per fer-la arribar a tota mena de públics.

És autor de la música de quatre de les pel·lícules espanyoles més taquilleres de la història: *Un monstruo viene a verme*, *Lo imposible*, *El orfanato* i *Ocho apellidos vascos*, així com compositor d'altres pel·lícules d'èxit com *La infiltrada*, *Los ojos de Julia* i *Los Renglones Torcidos de Dios*, o sèries com *Patria*, *Querer* i *Invisible*. A Hollywood ha col·laborat amb directors com Guillermo del Toro (*La cumbre escarlata*) o Wim Wenders (*Inmersión*). En teatre sol treballar amb el dramaturg Alfredo Sanzol, per a qui ha creat la música d'obres *El bar que se tragó a todos los españoles*, *La ternura* o *La casa de Bernarda Alba*.

Fernando Velázquez ha estat reconegut amb 38 nominacions internacionals i 9 premis, entre els quals un Goya a la millor música original (*Un monstruo viene a verme*) i un Latin Grammy al millor arranjament musical (*El plan maestro* de Jorge Drexler).

© Rafa G. Catala

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Óscar Dorta

Óscar Dorta és especialista d'acció, actor i coordinador d'especialistes en cinema i televisió.

Al llarg de la seva carrera ha participat en nombroses produccions espanyoles i internacionals, tant com a especialista com en la creació i coordinació de seqüències d'acció.

La seva trajectòria ha estat reconeguda amb diversos guardons dins l'àmbit de les arts escèniques i audiovisuals.

Paral·lelament, impulsa projectes creatius i divulgatius vinculats al cinema, l'acció i l'aventura.

© Pierre Peres

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Núria Lloansi

Artista multidisciplinar i traductora multilingüe. Com a performer participa en peces escèniques de Rodrigo García, Marta Galán, Agrupación Señor Serrano, Émilie Rousset, Jérôme Bel, Manuela Infante, Ana Borralho & João Galante, Laia Fabre & Thomas Kasebacher, Juan Navarro, Rubén Ramos Nogueira i Markus Öhrn.

Destaca en cinema la seva participació com actriu en films de Jo Sol i Joaquim Jordà, i com a videoartista la seva col·laboració en el programa *Boing Boing Buddah* (Betevé) creat i dirigit per Andrés Hispano i Félix Pérez-Hita.

Com a intèrpret d' idiomes treballa actualment en assumptes policials i judicials.

© Font: Cedida per l'intèrpret

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Marc Padró

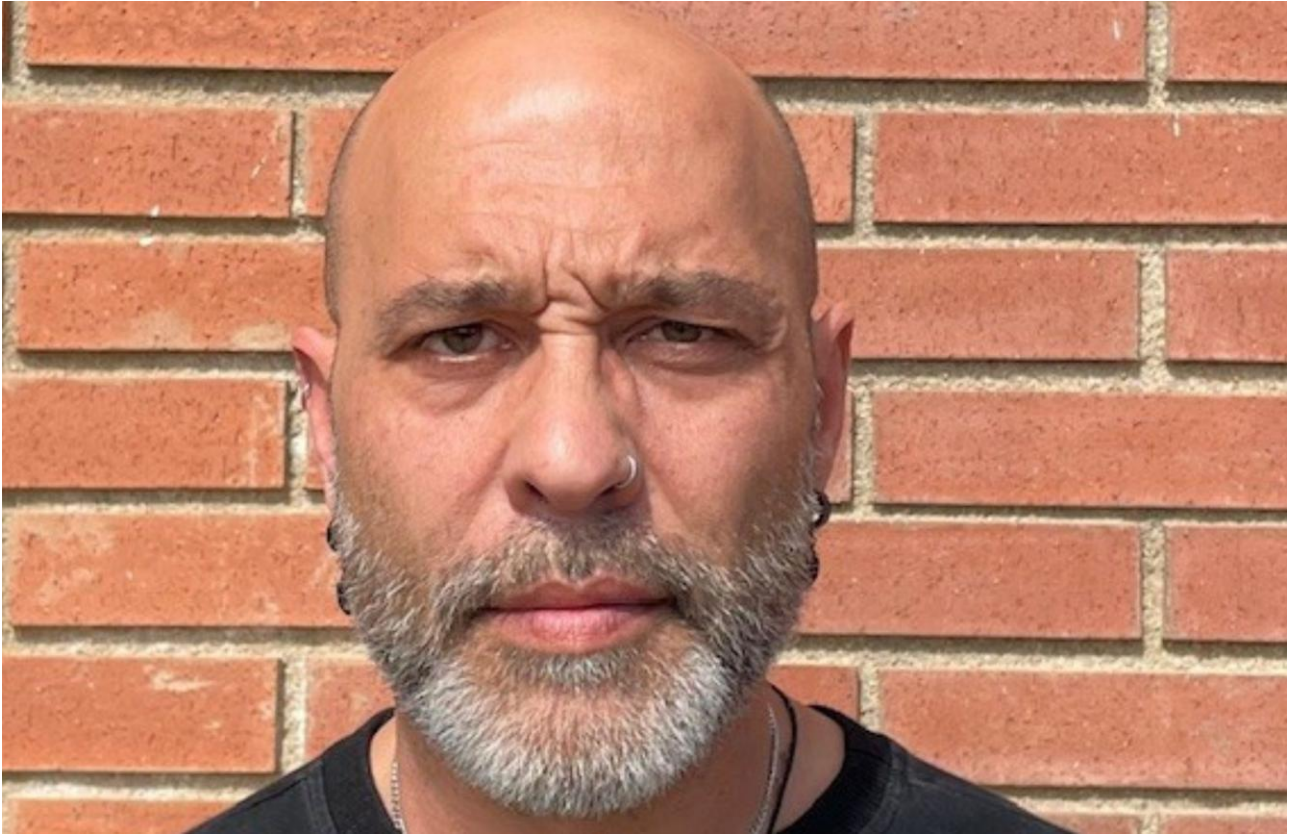
Marc Padró (1984, Corbera de Llobregat) és especialista de cinema, actor, coreògraf i coordinador d'acció, format en arts marcial i formador d'especialistes de cinema.

Des de petit va sentir fascinació per les arts marcial i el ball urbà, inquietuds que han marcat el seu desenvolupament professional dins del món de l'acció i la interpretació.

Al llarg de la seva trajectòria ha participat en diverses produccions de cinema i televisió com *Mirage* (2018), *Anna* (2013), *Apocalypse Z: The Beginning of the End* (2024) i *Who Is Erin Carter?* (2023), desenvolupant la seva feina en l'àmbit de l'acció. Paral·lelament, ha treballat com a actor en títols com *Below Zero* (2021), *The Messiah* (2023), *Summer Camp* (2015) i el curtmetratge *Night Breakers* (2021).

Actualment forma part de projectes com la sèrie *Baby Doll* i la producció cinematogràfica *Kronos*, ampliant el seu recorregut professional dins del sector audiovisual.

Al teatre, tracta de traslladar la seva experiència en el mitjà audiovisual a l'escenari, explorant la seva aplicació en el llenguatge escènic.

© Font: Cedida per la intèrpret

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Óscar Pérez

Óscar Pérez Hernández és actor i especialista d'acció (*stunt performer*) amb més d'11 anys d'experiència en cinema i televisió. Al llarg de la seva trajectòria ha participat en nombroses produccions nacionals i internacionals, treballant com a actor, especialista i doble d'acció en escenes físiques, coreografies de lluita i seqüències de risc.

Durant la seva carrera ha col·laborat en produccions destacades del cinema espanyol i plataformes internacionals, participant en projectes d'acció, thriller i drama. Entre les pel·lícules en què ha treballat es troben *Superlópez*, *Malnazidos*, *La sombra de la ley*, *Los renglones torcidos de Dios*, *No matarás* i *La vampira de Barcelona*.

En televisió ha participat en sèries com *El inocente*, *Bienvenidos a Edén* —on va treballar com a actor i especialista durant tota la segona temporada— i *Mrs. Davis*. A més del seu treball com a especialista, ha realitzat doblatges d'acció per a actors reconeguts, com el doblatge d'Antonio Resines a *Puños de hierro: Orígenes y secretos*, i ha treballat com a doble de l'actor Francesc Orella a la sèrie *Ravalejar*.

La seva experiència abasta cinema, televisió i projectes internacionals, consolidant-se com un professional versàtil dins del món de l'*stunt* i la interpretació física en pantalla.

© Miguel Ángel Fernández

BIOGRAFIA

INTÈRPRET

Carlos Robles

Va néixer el 1980 a Talavera de la Reina (Toledo).

El 1999 va entrar en una companyia de teatre cultural, on es va formar participant en curtsmetratges i obres teatrals. El 2002 es va traslladar a Barcelona per realitzar un curs d'especialista de cinema. El 2004 va iniciar els seus estudis d'art dramàtic a Madrid, que es van allargar fins al 2008, any en què va realitzar el seu primer treball professional a la sèrie *Acusados*, protagonitzada per Blanca Portillo i José Coronado.

El 2013 es va formar com a especialista a Nyumad.

Va continuar treballant com a actor i especialista, apareixent en sèries espanyoles i internacionals i col·laborant amb destacades figures del sector, tant a nivell nacional com internacional. Ha treballat amb Jennifer López a *The Mother*, amb Ron Perlman en dues ocasions —a *Ya no quedan junglas*— i a la sèrie *Kill Jackie*.

Actualment es troba a Barcelona, on es retroba amb el teatre en la producció *Els Estunmen*.

© Paloma Barceló

BIOGRAFIA

CANTANT

Sandra Ferrández

La mezzosoprano Sandra Ferrández s'ha consolidat com una de les veus més versàtils i expressives de la seva generació, gràcies a un timbre profund i matisat, una presència escènica captivadora i un fort compromís interpretatiu, reconeguts tant per la crítica com pel públic. Nascuda a Crevillente (Alacant), es va formar amb Ana Luisa Chova al Conservatori Superior Joaquín Rodrigo de València, on va obtenir el Premi Extraordinari de Fi de Carrera, ampliar estudis amb figures com Gundula Janowitz, Elena Obraztsova i Wolfram Rieger. Ha rebut guardons com el Premi Òpera Actual, el Primer Premi de Joventuts Musicals d'Espanya i el Primer Premi de Zarzuela d'Abarán. El seu debut operístic va ser com a Giulietta a *Les contes d'Hoffmann*, i aviat va assolir un èxit en substituir Montserrat Caballé a *Le Roi d'Ys*. Des de llavors ha desenvolupat una trajectòria als principals teatres i auditoris espanyols, així com a escenaris internacionals com el Kennedy Center de Washington i el Festival Hall d'Osaka, a més d'oferir recitals amb l'Orquestra Simón Bolívar a Caracas i al Festival de Łańcut (Polònia). En el gènere de la zarzuela ha destacat en títols emblemàtics com *La verbena de la Paloma*, *Los Gavilanes* al Teatre de la Zarzuela, *La Revoltosa* als Teatres del Canal, *El Barbero de Lavapiés* i *La Malquerida* al Palau de les Arts, i *Doña Francisquita* al Gran Teatre de Còrdova. Ha treballat amb directors de la talla de Lorin Maazel, Semyon Bychkov, Pier Giorgio Morandi, Jesús López Cobos, Ivor Bolton i Guillermo García Calvo, i amb directors d'escena com Emilio Sagi, Giancarlo Del Monaco i Lluís Pasqual. La seva versatilitat l'ha portat també al repertori contemporani, participant en estrenes al Teatre Real, al Palau de les Arts i a l'Òpera d'Oviedo. Entre els seus compromisos recents destaquen *Carmen* al Teatre de la Maestranza, *La vida breve* i *Carmen* a l'ADDA d'Alacant, *Los Gavilanes* al Teatre de la Zarzuela, *La dama del alba* a Oviedo, *Hansel i Gretel* al Teatre Real Retiro, *Nixon in China* i *Tejas Verdes* al Teatre Real, i *La Traviata* als Jameos del Agua. A la temporada 2025/26 cantarà *Rigoletto* i *Carmen* a l'Òpera d'Oviedo, i *Los Estumenn* al Liceu i al Teatre Real, entre altres compromisos.

© Intza Barandiarán

BIOGRAFIA

CANTANT

Marifé Nogales

Marifé Nogales s'ha consolidat com una de les mezzosopranos més destacades de la seva generació, gràcies a la seva versatilitat, presència escènica i sensibilitat interpretativa, reconegudes tant per la crítica com pel públic. Nascuda a Andoáin (Guipúscoa), va cursar els seus estudis superiors a Musikene amb Maite Arruabarrena, Alejandro Zabala, Ana María Sánchez i Maciej Pikulski, i va completar la seva formació amb reconeguts mestres nacionals i internacionals.

Ha actuat en importants festivals com la Quinzena Musical de Donostia, el Festival Internacional de Granada i el Festival de Música de Peralada, així com en temporades de teatres com el Teatro Real, el Gran Teatre del Liceu, el Teatro Nacional de São Carlos, l'Òpera d'Oviedo, el Teatro de la Maestranza, el Teatro Arriaga, el Teatro de la Zarzuela, ABAO o els Teatros del Canal, treballant amb directors com Patrick Fournillier, Marco Armiliato, Michele Mariotti, Teodor Currentzis, Alberto Zedda, Jesús López Cobos i Friedrich Haider, entre d'altres.

El seu repertori abasta òpera, sarsuela, música simfonicovocal i l'estrena d'obres contemporànies, interpretant rols en títols com *Le nozze di Figaro*, *L'italiana in Algeri*, *La Traviata*, *Rigoletto*, *Macbeth*, *Madama Butterfly*, *Jenufa*, *Carmen*, *Parsifal*, *Thaïs*, *La casa de Bernarda Alba* i *Otello* (enregistrada sota la direcció de Friedrich Haider). També ha destacat en sarsueles com *Luisa Fernanda*, *La Dolorosa*, *El Caserío* i *Mirentxu*, així com en concerts i oratoris de Mozart, Bach, Vivaldi, Pergolesi i Beethoven.

Entre els seus compromisos recents i futurs destaquen *Anna Bolena* a l'Òpera d'Oviedo, *Il Trittico* a ABAO, *Amaya* en versió de concert a la Quinzena Musical Donostiarra, *La forza del destino* a Bilbao, *A Midsummer Night's Dream* amb l'Orquestra d'Euskadi, i *Els estunmen* al Teatre Lliure i al Teatro del Canal.

© Olga Kalacheva

BIOGRAFIA

CANTANT

Gabriel Díaz

Treballa sota la batuta de directors com Jordi Savall, Lionel Meunier, Ruben Jais, Jana Semerádová, Ivor Bolton, Václav Luks o Andreas Sperring.

Ha actuat en multitud d'auditoris i festivals a Espanya, Portugal, França, Anglaterra, Bèlgica, Holanda, Alemanya, Itàlia, Àustria, Txèquia, Suïssa, Estònia, Polònia, Noruega, Mèxic, Colòmbia i els Estats Units. Ha cantat els rols principals d'*Achille in Sciro* de Corselli i d'*Orlando* de Händel al Teatro Real de Madrid, el rol d'Andronico a l'òpera *Tamerlano* de Händel a Poznań, Medoro a l'òpera *La Lisarda* de Giovanni Battista Mariani a Grein, Ircano a l'òpera *Semiramide riconosciuta* de Leonardo Vinci a Varsòvia, Pastore a *L'Orfeo* de Monteverdi a París, Galafrò a *Orlando generoso* de Steffani a Potsdam i Magdeburg, i el rol d'Alidoro a *L'Oronthea* de Cesti a Viena.

Participa en l'estrena de les òperes *El abrecartas* de Luis de Pablo, *La Regenta* de Marisa Manchado i *Los Estunmen* de Fernando Velázquez.

© Laura Vila

BIOGRAFIA

CANTANT

Vicenç Esteve Madrid

Nascut a Barcelona en una família de gran tradició musical, comença molt petit els seus estudis de solfeig i piano i canta al cor de veus blanques del Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Als 16 anys inicia els estudis de cant dirigit pel seu pare, el baríton Vicenç Esteve. El 1993 debuta en l'òpera interpretant el tenor protagonista de l'òpera Marina i comença a cantar sarsuela i òpera als teatres i sales de concert més importants d'Espanya.

Ha obtingut premis als concursos de cant internacionals Francisco Alonso, Jaume Aragall, Eugenio Marco, Operalía, Ciutat de Logronyo i Vall d'Uixó. Al *Wexford Festival Opera* (Irlanda) és guardonat amb "The Gerard Arnholt Bursary" el 2003, per la seva actuació a *L'elisir d'amore* en aquest festival.

Ha cantat al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, Teatre Reial de Madrid, Palau de la Música Catalana, Fundació Òpera de Catalunya, al Festival de Peralada, Palau de les arts (València) al Festival d'Òpera d'Oviedo, Abao, Festival de Granada, Menorca, Òpera de Tenerife, al Teatre Principal de Palma de Mallorca, al Teatre de la Maestranza a Sevilla, entre d'altres. També participa en temporades internacionals com la Whashintong Òpera, Capitol de Toulouse, Comunale di Bologna, Òpera de Guangzhou, Royal opera house Mouscat, Lithuanian national opera, Teatro municipal de Lima, etc.

Ha actuat sota les direccions de Núria Espert, Calixto Bieito, Lluís Pascual, Oriol Broggi, Bob Wilson, Carlos Saura, David McVicar, Mario Gas, entre d'altres. Dirigit musicalment per, Zubin Mehta, Lorin Maazel, Marco Armiliato, Daniel Oren, Ros Marbà, Josep Pone, etc.

Entre els seus recents compromisos cal destacar, *La Bohème*, *El abrecartas*, *Hadrian*, *Turandot* i *La Regenta* al Teatre Reial de Madrid, *Madama Butterfly* i *Doña Francisquita* al Palau de la Música Catalana, *Ariadne* al Gran teatre del liceu, *Arabella* a Òpera d'Oviedo o *La tabernera del puerto* a Lima.

© Mariano Sfiligoy

BIOGRAFIA

CANTANT

José Ansaldi

El tenor xilè-italià va néixer a Viña del Mar, on va començar la seva formació musical al Conservatori Isidor Handler. Va continuar els seus estudis a Barcelona, on es va incorporar al Cor Jove del Palau de la Música Catalana. Després d'un període inicial interpretant rols com Don José (*Carmen*), Rodolfo (*La Bohème*), Pinkerton (*Madama Butterfly*), Alfredo (*La Traviata*), Arvino (*I Lombardi*) i Ismaele (*Nabucco*), entre d'altres. La seva carrera el va portar a importants escenaris com el Rudolfinum de Praga, el Konzerthaus de Viena, l'Arena de Verona, el Teatre Petruzzelli de Bari i el Teatre Arriaga de Bilbao. Guiat per mestres com Michael Rhodes (mestre de Jonas Kaufmann), Antonio Carangelo i Laura Brioli, i enriquit per estudis amb grans figures com Jaume Aragall, Nicola Martinucci, Gianfranco Cecchele, Angelo Lo Forese, Gianni Maffeo i Salvatore Fisichella, ha desenvolupat una tècnica i una sensibilitat artística profundament arrelades en la tradició italiana. En els darrers anys, ha orientat la seva carrera cap al repertori wagnerià, consolidant-se com a heldentenor sota la mentoria de Jendrik Springer, Studienleiter de l'Òpera Estatal de Viena i assistent de Christian Thielemann al Festival de Bayreuth. El 2022 va debutar en Wagner en un projecte de la Universitat de Karlsruhe, interpretant el rol masculí principal a *Wider das Verlöschen*. Aquell mateix any, va fer el seu debut wagnerià complet com a Siegmund a *Die Walküre* a Alemanya sota la direcció de Marcus Bosch, després de Ramón Vinay. Després, va interpretar el paper del Kaiser a *Die Frau ohne Schatten* a Berlín. Posteriorment va cantar *Canio* a *I Pagliacci* al Teatre Nacional de Praga i va debutar com a Herodes a *Salome* al Teatro Colón de Buenos Aires el novembre de 2025. El 2025 va debutar amb gran èxit al Teatro Colón de Buenos Aires en el paper d'Herodes a *Salome* de Richard Strauss. Així mateix, va debutar amb èxit en el rol d'Erik a *Der fliegende Holländer* de Richard Wagner a Barcelona. El 2026 tornarà al Teatro Colón de Buenos Aires per oferir un concert dedicat a àries de Wagner juntament amb *Die Walküre*, consolidant el seu vincle amb aquest prestigiós escenari i la seva projecció en el repertori wagnerià.

© David Ruano

BIOGRAFIA

CANTANT

Josep Ferrer

Va néixer a Barcelona i va cursar estudis musicals al Conservatori del Liceu.

Ha actuat en els principals teatres del país en diverses produccions, entre les quals destaquen el Gran Teatre del Liceu i el Palau de la Música, entre d'altres.

Ha participat en espectacles de Carles Santos, La Fura dels Baus, Calixto Bieito, Comediants, Dagoll Dagom i altres companyies.

Al Teatre Lliure ha actuat a *L'occasione fa il ladro* i *Il mondo della luna*. També ha participat a *Schubernacles humits* de Carles Santos.

FITXA ARTÍSTICA

MÚSICA

Fernando Velázquez

LLIBRET I DIRECCIÓ

Nao Albet i Marcel Borràs

INTÈRPRETS

Nao Albet
 Marcel Borràs
 Óscar Dorta
 Núria Lloansi
 Marc Padró
 Óscar Pére
 Carlos Robles
 Cadmi Albet Tamarit/Mael Borràs-Clotet

CANTANTS

mezzosoprano Sandra Ferrández/Marifé Nogales
 (17 i 24/04, 01/05)
 contratenor Gabriel Díaz
 tenor Vicenç Esteve Madrid
 tenor José Ansaldi
 baix Josep Ferrer

ESPECIALISTES

Daniel Domínguez
 Attila Kiss
 Andreu Kreutzer
 Genís Lama
 Adrià Rosell
 Pablo Sacristán
 Emiliano Sosa
 Yeray Vesga

ORQUESTRA

Formació orquestral del Gran Teatre del Liceu

violins Sergio García Jimenez i Olivia Kucharska
 violes Patricia Torres i Federica Cucignato
 violoncels Dani Claret i Eduard Raventòs
 contrabaix Carlos Garcia Pupo
 flauta Paula Martínez
 oboè Israel Román
 clarinet Abel Batlles
 fagot Albert Muñoz
 trompa Pau Riedweg
 trompeta David Alcaraz
 trombó Raül Brenchat
 timbales Pau Buforn
 percussió Javier Delgado
 arpa Laura Marquino
 teclat - electrònica Laura de Arenzana i Alfred Tapscott

DIRECCIÓ MUSICAL

Fernando Velázquez

COORDINADOR D'ESPECIALISTES

Óscar Dorta

ESCENOGRAFIA

Max Glaenzel

VESTUARI

Sílvia Delagneau

CARACTERITZACIÓ

Toni Santos

IL·LUMINACIÓ

Andreu Fàbregas

EFFECTES ESPECIALS

In Extremis

SO

Igor Pinto

SONORITZACIÓ DE L'ORQUESTRA

Ignasi Nogueras

AJUDANTA DE DIRECCIÓ

Anabel Labrador

AJUDANTA D'ESCENOGRAFIA

Mariona Ubia

AJUDANT DE VESTUARI

Manuel Mateos

ASSISTENT A LA DIRECCIÓ MUSICAL

Rubén Díez

ASSISTÈNCIA A LA DRAMATÚRGIA

Gabriel Ventura

PIANISTA ASSISTENT

Laura de Aranzana

ALUMNE EN PRÀCTIQUES

Roc Morella (ITB)

CONFECIONS

Javi Navas (guerreres), Manuel Mateos (herois) i Taller d'escenografia Castells (ambientació de sang)

I ELS EQUIPS DEL

Teatre Lliure

AGRAÏMENTS

Indi Gest, Maria Adell, Pedro Azara, Laura Cabello 'Topo', Aina Clotet, Jaume Garrós, Anna Iñigo, Alfredo Ramos, Valentina Viso, Blanca Valletbó, Jokin Piquer i Joan Serinyà

MENCIONS

Cartell tractat amb IA, fotografies Marta Mas Girones

Aquest espectacle compta amb el suport de la Fundació Banc Sabadell

COPRODUCCIÓ

Teatre Lliure, Gran Teatre del Liceu, Teatros del Canal i Teatro Real de Madrid

INFORMACIÓ PRÀCTICA

DATES

15/04 — 03/05/26

HORARI

De dimecres a dissabte a les 19.00 h

El diumenge a les 18.00 h

DURADA

1 h 50' aprox.

LLOC

Montjuïc. Sala Fabià Puigserver

IDIOMA

Multilingüe sobretitulat en català

PREU

De 14 a 32 €

ACCESSIBILITAT

Assistència auditiva a través del mòbil

SERVEI DE CANGUR

amb Més que Cures

Dissabte i diumenge

des de 30' abans de la funció

Infants de 3 a 12 anys

Reserva obligatòria

COL·LOQUI

16/04 moderat per Andrea Gumes

IN SITU

28/04 Maria Adell i Lluís Rivera (In Extremis)

LA PLAÇA

Miquel Missé conversa

amb Nao Albet i Marcel Borràs

Disponible a partir del 24/04 a [CaixaForum+](#)**EDAT RECOMANADA**

A partir de 15 anys

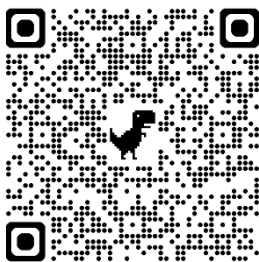
ESPECTACLE RECOMANAT

pel Programa educatiu

SALA DE PREMSA

Per descarregar tots els materials informatius i tenir accés a material de referència (dossiers, notes de premsa, material audiovisual, etc.)

—

<https://www.teatrelliure.com/ca/sala-premsa-els-estunmen>

CONTACTE PREMSA

Clàudia Blasquiz / Núria Cañamares

664 862 518 / 687 319 100

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

amb el finançament de

membre de

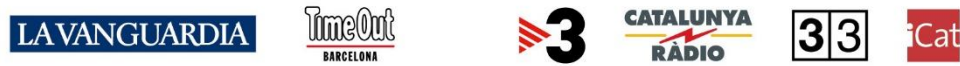
amb la col·laboració de

amb el suport de

mitjans patrocinadors

mitjans col·laboradors

convenis de col·laboració amb

